

УДК 387.2:[796.015:797.217 – 053,2]

С.В. Сальникова
м. Вінниця, Україна

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ТРЕНЕРА-ВИКЛАДАЧА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОГО АКВАФІТНЕСУ

Постановка проблеми. Нині все більше і більше батьків стурбовані проблемою повноцінного розвитку дітей. Не секрет, що діти народжуються більш ослаблені, ніж скажімо 10 років тому. Погана екологія не сприяє зміцненню здоров'я, а досягнення цивілізації вбивають всякі спроби повноцінного фізичного розвитку. У результаті статистика невтішна – в середньому тільки 10% дітей приходять до школи абсолютно здоровими! І ось зараз з'явилася можливість для батьків не просто зайняти дитину, а допомогти їй розвинутися, зміцнити здоров'я, поліпшити рівень її фізичного розвитку. І радує те, що дорослі не втрачають цю можливість, замислюються про здоров'я своїх дітей ще до їх народження.

Завдання фітнес інструкторів: правильно організувати процес розвитку і дорослішання маленьких громадян нашої країни. Як у лікарів - не нашкодити, але працювати на благо. Ви знаєте, як більшість дітей ставиться до води? – Їх до неї тягне, вони люблять плавати. Діти відчують себе вільно і комфортно, перебуваючи у воді. А вода – це могутній засіб впливу на організм.

Купання, ігри у воді, плавання сприятливі для всебічного фізичного розвитку дитини. Систематичні заняття плаванням ведуть до більш досконалого розвитку всіх органів і систем, особливо опорно-рухового апарату і кардіо-респіраторної системи. Також зміцнюється нервова система, міцніше стає сон, поліпшується апетит, підвищується загальний тонус організму, удосконалюються рухи, збільшується витривалість. Регулярні заняття плаванням позитивно впливають на загартовування дитячого організму. Плавання гарно впливає не тільки на фізичний розвиток дитини, але і на формування його особистості.

Одночасно з навчанням плаванню дітям прищеплюються вміння і навички самообслуговування, що дуже важливо для їхнього всебічного розвитку. Не всім дітям перше спілкування з водою приносить задоволення і радість, деякі бояться входити у воду, бояться глибини. Заняття плаванням розвивають такі риси особистості, як цілеспрямованість, наполегливість, самовладання, рішучість, сміливість, дисциплінованість, вміння діяти в колективі і проявляти самостійність. Окрім цих загальновідомих істин про користь плавання ми можемо сказати, що плавання є життєво-необхідним навиком. Це особливо важливо в наш час.

Слово плавати зовсім не означає кроль, брас або т.п. Необхідно зробити так, щоб дитина відчувала себе впевнено у воді і могла з нею впоратися. Для тренера є найважливіша мета – розвинути, не нашкодити, зробити так, щоб дитина прийшла в басейн і ще не один раз. Важливо, щоб діти хотіли повертатися в басейн, щоб водні заняття викликали в них бажання приходити знову.

У своїй роботі ми повинні виходити з вікових фізіологічних і психологічних особливостей. Але, на жаль, ті навички, які формуються в інститутах фізичної культури, не відповідають посаді тренера з фітнесу.

Аналіз попередніх досліджень. Заняття фізичними вправами здійснюються під впливом певних стимулів, спонукань, що є рушійними силами навчальної діяльності [1; 2; 3; 4]. Це – потреби, інтереси, переконання, ідеали, ціннісні орієнтації, які стимулюють навчальну діяльність дітей. На важливості формування у школярів ціннісних орієнтацій, мотивів, потреби займатися фізичними вправами наголошується у багатьох наукових працях [5; 6; 7].

При цьому проблема формування готовності майбутніх тренерів до організації дитячого аквафітнесу не була окремим предметом дослідження [8].

Метою цієї статті є звернути увагу науковців на важливість організації дитячого аквафітнесу та підготовки фахівців цієї галузі.

Виклад основного матеріалу. Фундаментальні зміни в житті суспільства стали в наші дні сумірні з часом активізації діяльності людини. Специфіка нинішнього етапу розвитку вищої освіти полягає в тому, що її функціонування нерозривно пов'язано з пошуком шляхів вдосконалення цієї системи. (С.Архангельський, С.Вершловський, Л.Лесохіна, А.Барабанов і ін.)

Стратегія вищих навчальних закладів має бути спрямована на підготовку якісно нових фахівців, які б володіли не тільки високим рівнем компетенції і професіоналізму, а й здатністю до функціональної адаптації в нових, соціально-економічних, умовах (Г.Пономарьов). Методичною основою цього дослідження з'явилися теоретичні розробки та концептуальні положення в галузі педагогіки, філософії, психології, фізіології, теорії та методики ФК, теорії плавання та інших спортивних дисциплін.

Для розкриття змісту нами була сформульована група завдань: 1. Виявити основні напрями розвитку системи вищої освіти в нашій країні. 2. Визначити зміст підготовки фахівців фізичної культури. 3. Проаналізувати програмний зміст навчального матеріалу з дисципліни «Плавання» та особливості його освоєння студентами різних спортивних спеціалізацій. 4. Систематизувати літературні дані про можливість використання диференційованого підходу при проходженні дисципліни «Плавання» студентами різних спеціалізацій.

Пошуком нових підходів до сучасної освіти у ВНЗ займається плеяда теоретиків і практиків філософії освіти. Ними пропонуються ідеї особистісно-орієнтованої вузівської педагогіки, відхід від «знаннєвої» структури навчання; індивідуально-особистісний підхід у навчанні (Г.Никифоров); навчання майбутньої професії за законами досягнення вищого рівня майстерності (М.Прохорова, Н.Кузьміна, І.Вожов).

На думку М.Когана, система освіти повинна містити ціннісно-сміслові підстави, які надають навчальному процесу особистісний характер.

Серед основних цілей освіти виділяють наступні орієнтири: створення необхідних умов для розвитку особистості; запуск механізму розвитку і саморозвитку самої системи освіти; перетворення освіти в дієвий чинник розвитку суспільства.

Швидкозмінні в суспільстві вимоги до професійної підготовки фахівців визначають специфіку і технологію вищої освіти: ринкова кон'юнктура сучасного суспільства висуває більш високі вимоги до випускника ВНЗ. Використання нових концептуальних підходів, апробованих європейським досвідом вищої освіти, передбачає поетапне навчання фахівців в обраній спеціальності. Багаторівнева структура підготовки фахівців спрямована на оптимальну інтеграцію загальнокультурної і суспільно-наукової підготовки випускників при формуванні у них високопрофесійних умінь і навичок (J. Wilson, Л.Дубишева, Ю.Ляколаев, Є.Утншева, Г.Шашкін).

Існує ще одна важлива проблема – студентська молодь нині перебуває в дуже важкій ситуації. З одного боку, вона відчуває вплив безперервно зростаючих вимог навчальної програми, а з іншого боку, - зниження рухової активності. Така тенденція може привести до академічної неуспішності, розладу здоров'я. Особливо це стосується студентів молодших курсів у період адаптації їх до навчального процесу (І.Котешева, М.Інга, Н.Єршова). У зв'язку з цим важливим є розробка комплексних програм, в яких відбувається поєднання заходів з оздоровлення студентів і професійної підготовки.

Перед студентською молоддю нині суспільством поставлене глобальне соціально-економічне завдання з інтегрування вітчизняного культурного потенціалу у світове співтовариство. Однак його реалізація під силу тільки фахівцям нової формації, що відповідає цілому комплексу професійних і особистісних якостей. Окрім ґрунтовних професійних знань з обраної спеціальності, такий фахівець повинен: мати високий рівень фізичної кондиції і працездатності: володіти особистою фізичною культурою; духовністю; бути

конкурентоспроможними, вміти приймати самостійні рішення, тобто творчо мислити; бути активною і високоморальною особистістю; володіти неформальними лідерськими якостями, бути здатним до самозайнятості, творчого підходу; володіти системним і економічним мисленням (В. Григор'єв, В. Віленський, А. Сидоров, М. Прохорова, Ж. Холодов, В. Кузнецов).

На думку Н. Чеснокова, можна розглядати три основні тенденції в сфері освіти. Перша, - загальносвітова тенденція до зміни основної парадигми освіти (криза класичної моделі і системи освіти, розробка нових фундаментальних педагогічних ідей; створення експериментальних і альтернативних шкіл у різних областях освітньої діяльності, у тому числі пов'язаних з фізичним вихованням). Друга, - вітчизняний рух освіти в напрямку інтеграції в світову культуру (демократизація школи, встановлення взаємозв'язку з основними суб'єктами соціальної діяльності культури, створення системи безперервної освіти, вільний вибір програм навчання та освіти). Третя, - відновлення та подальший розвиток традицій вітчизняної освіти.

Ще у 1988 році Всесоюзним з'їздом працівників народної освіти рекомендовано десять базових принципів освіти. У 1994 році Е. Дніпров адаптував їх до сучасних умов. Це - демократизація освіти, плюралізм освіти, її багатокладність, варіативність і альтернативність, народність і національний характер, відкритість освіти, регіоналізація і гуманізація освіти, гуманітаризація, диференціація освіти і діяльний характер.

Відповідно до даних принципів основними цілями освітнього процесу є: формування особистості та реалізація її індивідуальних можливостей в умовах соціуму; пробудження самостійної думки, навчання; допомога в усвідомленні життєвої необхідності постійного оновлення освіти. На думку Г. Зубкова це можна сформулювати як перехід від засобу (як) до мети (навіщо), від усвідомлення мети й пошуку сенсу (в ім'я чого). Необхідність розробки підходів до підвищення ефективності організаційно-управлінських рішень та актуалізації проблеми фізкультурної освіти обумовлюється потребою оздоровлення нації. По-перше, це пов'язано з погіршенням фізичного стану багатьох категорій населення, по-друге, у зв'язку з новими уявленнями про народну освіту в цілому, що вимагають переходу від науконавчання до логіки культури, по-третє, у зв'язку з розвитком ринку послуг, у тому числі фізкультурно-оздоровчих, спортивних і туристичних (А. Барабанов).

Висновки. Таким чином, стає очевидною необхідність подальшого перегляду стану і перспектив фізичного виховання у ВНЗ. Перехід до багаторівневої структури освіти повинен стимулювати науковий і методичний пошук у даному напрямку.

Література:

1. Ананьев В. Г. К постановке проблемы развития детского самосознания // Избр. Психолог. труды. – М.: Педагогика, 1980. – Т.2. – С. 103–127.
2. Додонов Б. И. Структура и динамика мотивов деятельности // Вопросы психологии. – 1984. – № 4. – С. 12–47.
3. Дуркин П. К. Научно-методические основы формирования у школьников интереса к физической культуре: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – М., 1994. – 40 с.
4. Ильин В. С. Формирование стремлений к занятиям, мотивации обучения у школьников. – Ростов н/Д.: Кн. изд-во, 1975. – 107 с.
5. Асеев В. Г. Мотивация и поведение личности: Автореф. дис. ... д-ра психолог. наук: 19.00.07. – Л., 1990. – 56 с.
6. Бауэр В. А. Формирования интересов у будущих учителей: Автореф. дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / МОПИ им. Н. Ю. Крупской. – М., 1987. – 23 с.
7. Божович Л. И. Изучение мотивации поведения детей и подростков. – М., 1972. – С. 75.
8. Білотюк С.А. Формування стимулів до занять фізичними вправами в дітей молодшого шкільного віку (на прикладі плавання: Дис ... канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02 – Луцьк, 2006. – 219 с.

У статті досліджено проблеми формування готовності майбутніх тренерів-викладачів з плавання до організації дитячого аквафітнесу. Проведений історико-філософський, педагогічний аналіз розвитку освіти, теорії і практики оздоровчої функції фізичної культури.

Ключові слова: оздоровча фізична культура, дитячий аквафітнес, плавання.

В статье исследованы проблемы формирования готовности будущих тренеров-преподавателей по плаванию к организации детского аквафитнеса. Проведённый историко-философский, педагогический анализ развития образования, теории и практики оздоровительной функции физической культуры.

Ключевые слова: оздоровительная физическая культура, детский аквафитнес, плавание.

The article deals with the problem of formation of future swimming coaches readiness to children aqua fitness organization. Under analysis is the historical-philosophical and pedagogical development of the education theory and practice of improving the functions of health-enhancing physical culture.

Keywords: health-enhancing physical culture, children aqua fitness, swimming.

УДК: 378.091.26:796

Н.С. Свіршук
м. Вінниця, Україна

ДІАГНОСТИКА РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАНЬ І ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ

Постановка проблеми. Нині освіта стала однією з більш поширених сфер людської діяльності. Підвищилась її соціальна роль – від спрямованості освіти та її ефективності багато в чому залежать перспективи розвитку людства. Актуальним завданням освіти є підвищення рівня професійної підготовки населення відповідно до вимог сучасного життя.

Тривожна інформація, що надходить, про несприятливі сторони впливу освітнього процесу в навчальних закладах на стан здоров'я учнів стосується як організації, так і змісту навчально-виховного процесу, психологічних особливостей взаємин учителя з учнями і між самими учнями, методичних підходів до забезпечення навчання і багатьох інших аспектів. У зв'язку з цим, актуальною проблемою стає необхідність спеціальної підготовки майбутніх учителів до ведення своєї професійної діяльності. Поза сумнівом, що цілеспрямоване виховання у студентів культури здоров'я дозволило б провести зміни в ціннісних установах студентів – майбутніх учителів, з прагненням не тільки змінити стиль своєї поведінки і спосіб життя, алей у подальшому грамотно організовувати свою професійну діяльність в здоров'язберігаючому режимі [4; 6].

Аналіз останніх досліджень. Основним специфічним засобом формування фізичної культури людини є фізкультурна діяльність. Фізкультурно-рекреаційна діяльність школярів, основу якої складають різноманітні засоби фізичної культури і спорту, як застосовуються у вільний або спеціально відведений час, дозволяє виключити однобічність спортивного підходу у вихованні школярів, відродити масову фізичну культуру, зміцнити здоров'я, формувати етичну поведінку і ціннісні орієнтації, що полегшують їхню активну участь у суспільному житті [1; 2].

Саме тому, в останні освітні стандарти вищої педагогічної освіти включено цілу низку вимог до рівня підготовки фахівця, які припускають таке здійснення ним своїх професійних обов'язків, яке з одного боку, унеможливило б не тільки негативний вплив на здоров'я учнів, а з іншого – сприяло формуванню їх здоров'я [3]. Для цього вчитель повинен володіти значним обсягом знань, умінь і навичок, які б допомогли йому у здійсненні своїх професійно-педагогічних обов'язків.